

Λύση με δύο κράτη στο έδαφος της Κύπρου

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΥΡΙΓΟΣ: Οποσδήποτε θα πρέπει να ασκούνται πραγματικά τα δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών

Δεν θα ήθελε σε αυτή τη χρονική στιγμή να αρχίσουν συνομιλίες ο Άγγελος Συρίγος, επικεφαλής της διευθύνσεως του διεθνούς δικαίου και της εξωτερικής πολιτικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, διότι περιμένει ότι θα έχουμε ακόμη μεγαλύτερη ισχύ τα επόμενα χρόνια λόγω ανεύρεσης και άλλων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων, γεγονός που θα ενδυναμώνει τη στρατηγική μας θέση, τα πλεονεκτήματά μας, τα επιχειρήματά μας. Για τον ίδιο, η λύση θα ήταν να δημιουργηθούν στο έδαφος της Κύπρου δύο κράτη, τα οποία θα είναι και τα δύο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θέτει ως προϋποθέσεις να επιστραφούν τα εδάφη που θα παίρναμε με το σχέδιο Ανάν, να αναγνωριστούν τα περιουσιακά δικαιώματα και στις δύο πλευρές και να επιτραπεί να ασκούνται τα δικαιώματα εγκατάστασης με βάση τους όρους της ΕΕ.

-Ποιες οι επιπτώσεις της ρωσο-ουκρανικής κρίσης στην Κύπρο; Η εξέλιξη με την Κριμαία είναι κατά των συμφερόντων της Κύπρου, διότι εμφανίζει αναλογίες με το Κυπριακό.

-Υπάρχει κίνδυνος τμημάτων κρατών που έχουν αποσχισθεί να αναγνωριστούν; Καλό είναι να μην μπαίνουμε σε αυτή τη συζήτηση. Στο Κοσσυφοπέδιο μάς είπαν ότι πρόκειται για εξαίρεση του κανόνα, αλλά πρέπει να ξέρουμε ότι οι πολλές εξαιρέσεις καταλήγουν να γίνουν κανόνες. Με ανισοκαταστάσεις αναλογίας, της Κριμαίας με το ψευδοκράτος.

-Αναβαθμίζεται γεωστρατηγικά ο ρόλος της Τουρκίας; Η Τουρκία έχει το δικαίωμα να επιβλέπει ποια καράβια περνούν μέσα από τη Μαύρη Θάλασσα με τη Συνθήκη του Μοντρέ, το 1936. Εκ των πραγμάτων όταν υπάρχει ένταση στη Μαύρη Θάλασσα και πρέπει να περάσουν πολεμικά πλοία άλλων κρατών, η Τουρκία αποκτά ένα πλεονέκτημα.

Αυτή τη στιγμή όμως η Τουρκία ασχολείται με τα εσωτερικά της τραύματα, λόγω Ερντογάν. **-Τι θα γίνει στις δημοτικές εκλογές τέλος Μαΐου;** Εκτιμώ ότι το κόμμα του Ερντογάν, θα διατηρηθεί στην πρώτη θέση. Ο Ερντογάν δείχνει να έχει παραιτηθεί από τη φιλοδοξία του να γίνει Πρόεδρος της Δημοκρατίας, διότι βλέπει ότι οι πολιτικές συνθήκες δεν του επιτρέπουν να κάνει αυτές τις κινήσεις. Μάλλον θα αλλάξει το καταστατικό του κόμματός του και θα βάλει τέταρτη φορά Πρωθυπουργός.

-Αυτό τι επιπτώσεις μπορεί να έχει για το Κυπριακό; Άμεσες επιπτώσεις δεν έχει. Συνεχίζεται η πολιτική του νεοφασισμού που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια. Το καλό για μας είναι ότι ο Ερντογάν αυτή τη στιγμή έχει κοντύνει από τις φιλοδοξίες του. Πινητή ανισοκαταστάσεις είναι μήπως χρησιμοποιήσει το Κυπριακό ή τη διαμάχη με την Ελλάδα για εσωτερική κατανάλωση. Μεγαλύτερο πρόβλημα για εμάς είναι η διαδραστικότητα που ξεκίνησε για το Κυπριακό υπό τη πολύ μεγάλη πίεση των Αμερικανών. Εκεί είναι το κρίσιμο θέμα.

-Πώς εξηγείται αυτή η πίεση των Αμερικανών; Οι Αμερικανοί ζητούν το δικό τους success story, θέλουν να έχουν μια επιτυχία. Προσπαθούν να αλλάξουν τα δεδομένα εν οχέσει προς το Ιράν, αλλά έχουν τη σφοδρότατη αντίθεση των Ισραηλινών. Με τους Ισραηλινούς οι σχέσεις τους δεν είναι καλές, αλλά παραμένουν ο βασικός τους σύμμαχος στην περιοχή. Με το Συριακό τα πράγματα δύνανται να είναι βαλτωμένα, ενώ η κρίση επηρεάζει και το Λίβανο. Αναζητούν, λοιπόν, μια επιτυχία στην ευρύτερη περιοχή. Το Κυπριακό τους διευκολύνει πολύ. Λύνουν ένα διεθνές πρόβλημα, επιτρέπουν μέσω της Κύπρου την επαναπροσέγγιση Ισραήλ - Τουρκίας, διευκολύνουν την εκμετάλλευση του αερίου.

-Ήδη άρχισε μια καλύτερη σχέση Ισραήλ - Τουρκίας; Δεν θα ξαναφτάσουν οι σχέσεις τους ποτέ στο στρατηγικό επίπεδο που ήταν πριν από το 2009, αλλά θα αποκατασταθούν. Αυτός είναι ο λόγος που πιστεύω ότι δεν πρέπει να βασιζόμαστε στον ξένο Ελλάδα - Κύπρος - Ισραήλ. Ο πραγματικός γεωστρατηγικός άξονας είναι Ελλάδα - Κύπρος.

-Γιατί; Διότι τα συμφέροντά μας δεν ταυτίζονται με

Η Τουρκία ενδιαφέρεται μόνο για τα κοιτάσματα

-Η Τουρκία με τα εσωτερικά της προβλήματα είναι έτοιμη να λύσει το Κυπριακό; Η Τουρκία δεν ενδιαφέρεται για τη λύση του Κυπριακού, ενδιαφέρεται για τα κοιτάσματα φυσικού αερίου νοτίως της Κύπρου. Δεν ενδιαφέρεται να τα ελέγξει απλώς διαμέσου των Τουρκοκυπρίων. Θέλει να συμμετέχει η ίδια. Δεν είναι τυχαίο ότι το 2011 μετά τη δήθεν οριοθέτηση, το ψευδοκράτος παραχώρησε στην τουρκική κρατική εταιρεία πετρελαίων την ΠΠΑΟ, τις θαλάσσιες περιοχές νοτίως του νησιού. Σε ενδεχόμενη λύση θα μας πουν ότι αυτή είναι μια από τις συμφωνίες που θα δεσμεύουν και το νέο κράτος. Ξαφρικό οι περιοχές νοτίως της Κύπρου θα βρεθούν να έχουν εκχωρηθεί για δικαίωμα εκμετάλλευσης στην ΠΠΑΟ. Για το όνομα του

Θεού! Θυμάμαι τι είπε ο Τούρκος πρόεδρος σε μια πρόσφατη συνέντευξη του στην Αθήνα. Ανέφερε ότι το μόνο πρόβλημα είναι ότι στο βόρειο τμήμα του νησιού η πλειονότητα των περιουσιών ανήκει στους Ελληνοκύπριους. Η λύση κατ' αυτόν, είναι με τα χρήματα από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων του φυσικού αερίου, να αποζημιωθούν οι Ελληνοκύπριοι για τις περιουσίες τους στην τουρκική πολιτεία και θα μείνουν οι περιοχές στους Τουρκοκύπριους. Αυτή είναι η λογική του Καργακίτζη. Η βασική σκέψη των Τούρκων είναι ότι με τα δικά τους λεφτά από την εκμετάλλευση του δικού τους φυσικού αερίου, θα αποζημιώσουμε τις δικές σας περιουσίες για να μείνουν σε μας.

το Ισραήλ. Το Ισραήλ δεν θα «παίξει» μόνο με μας, θέλει να έχει ισορροπία στην περιοχή. Δεν θέλει να μπλέξει με τα δικά μας προβλήματα, κάτι που θα το φέρει σε ευθεία αντιπαράθεση με την Τουρκία.

-Το σενάριο αγωγού Ισραήλ - Κύπρος - Ελλάδα θεωρείται ασύμφορο οικονομικά, με πο συμφέροντα τον αγωγό μέσω Τουρκίας. Ο αγωγός της Τουρ-

κίας έχει άλλου είδους προβλήματα. Ο αγωγός από το κοιτάσμα Αφροδίτη προς την Ελλάδα έχει υψηλό κόστος. Αυτό, όμως, μπορεί να αλλάξει αν βρεθούν και άλλα κοιτάσματα στην περιοχή ή νοτίως της Κρήτης. Είναι πολύ νωρίς για να συζητάμε αυτά τα θέματα, σε 3-5 χρόνια θα μπορούμε να κατασταλάξουμε σε αυτό. Σε περίπτωση που βρεθούν μεγάλα κοιτά-

σματα είτε στην Κύπρο είτε νοτίως της Κρήτης, θα ενισχυθεί ο ελληνικός παράγοντας στην περιοχή. Η ενίσχυση αυτή προφανώς δεν ενθουσιάζει την Τουρκία.

-Η Ελλάδα θα προχωρήσει να κηρύξει ΑΟΖ; Μέχρι το τέλος της ελληνικής Προεδρίας μάλλον όχι. Εκτιμώ ότι η ελληνική Κυβέρνηση περιμένει κάποια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς αυτή την κατεύθυνση. Αναμένεται σύντομα μια ανακοίνωση για το θέμα των ευρωπαϊκών ΑΟΖ. Μέσα σε αυτό το ευρωπαϊκό πλαίσιο επιθυμεί να κινηθεί η ελληνική Κυβέρνηση.

-Η οικονομία λύνει πολλές φορές πολιτικά προβλήματα; Διαφωνώ ριζικά. Έχω εργασθεί στη Βοσνία. Εκεί διαπίστωσα ότι η βοσνιακή οικονομία έχει βαλτώσει διότι υπάρχει σοβαρό πολιτικό πρόβλημα. Αυτός ήταν και ένας από τους λόγους αντιθέσεώς μου με το Σχέδιο Ανάν. Η οικονομία ακολουθεί την πολιτική. Δεν φτάνει η οικονομία την πολιτική. Έχει κυκλοφορήσει ένα ωραίο βιβλίο από τον Τούρκο Ατζέμωγλου και την Αμερικανίδα Ρόμπινσον «Γατί αποτυγχάνουν τα έθνη», το οποίο λέει ακριβώς αυτό το

Γιατί πρέπει να ζεις μαζί με τον άλλο που δεν ξέρεις;

-Πενήντα χρόνια φέτος παρουσιάς Ηνωμένων Εθνών στο νησί, 40 χρόνια εισβολής, σε τι μπορούμε να ελπίζουμε; Πρέπει να έχουμε ως στόχο ένα κράτος, το οποίο θα λειτουργεί ομαλά και χωρίς διακρίσεις. Αν δεν μπορούμε να το φτιάξουμε με τους Τουρκοκύπριους, να μην μπουέμε σε αυτή τη διαδικασία. Να ξέρουμε επίσης ότι λύση του Κυπριακού θα υπάρξει μόνο όταν και οι δυο πλευρές υπογράψουν μια συμφωνία. Όσο δεν υπογράφεται συμφωνία, το Κυπριακό θα είναι μια σύγκρουση, η οποία μπορεί να κοιμάται, αλλά δεν θα είναι λυμένη.

-Βλέπετε την πολιτική ηγεσία να συζητά αυτά τα δεδομένα; Η πολιτική ηγεσία ξέρει ποια είναι τα διακυβευόμενα στην προκειμένη περίπτωση.

-Η άποψή σας θα ξενίσει πολλούς. Το International Crisis Group έβγαλε στις 14 Μαρτίου μια έκθεση με τίτλο «Divided Cyprus: coming to terms of an imperfect reality».

Επισημαίνει ότι πρέπει να αποφύγουμε μια ακόμη αποτυχία για ομοσπονδιακή επανένωση της Κύπρου και αναφέρεται στη λύση των δυο κρατών. Συνήθως διαφωνώ με όσα λέει το International Crisis Group, αλλά βλέπω με ενδιαφέρον την νότιο τμήμα του νησιού που ελέγχεται από την Κυπριακή Δημοκρατία, δίνει τη δυνατότητα στον ελληνικό παράγοντα να προχωρήσει σε μία στρατηγική κίνηση φτιάχνοντας έναν ενεργειακό διάδρομο Κύπρου-Ελλάδας προς την Ευρώπη. Υπενθυμίζεται ότι σήμερα η Ευρώπη εξαρτάται αποκλειστικά από ενεργειακές πηγές που είτε προέρχονται από τη Ρωσία είτε έρχονται από τη Βοσνία, το εδάφη της Τουρκίας. Είναι προφανές ότι συμφέροντα για να πάρει με διαφορετικές πλειοψηφίες την πιο απλή απόφαση, αυτό το κράτος δεν λειτουργεί.

-Το να μην θέλεις να συμβιώσεις με τον άλλο ίσως να οφείλεται στο ότι δεν τον ξέρεις. Αυτό είναι αλήθεια, αλλά γιατί να πρέπει να συμβιώσεις με τον άλλο που δεν τον

ξέρεις; **-Διότι έτυχε να γεννηθείς στον ίδιο τόπο.** Ναι, αλλά έχει υπάρξει και μια ιστορική πραγματικότητα από το '64 και μετά, στην οποία Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι ζουν χωρισμένοι. Αυτή η ιστορία ότι πρέπει να μάθω τον άλλο για να ζήσω υποχρεωτικώς μαζί του, δεν την ασπάζομαι. Μπορεί να μη βλώω να ζήσω με τον άλλο. Μίλησα πρόσφατα με Κύπριους φοιτητές και τους ρώτησα πόσο θέλουν να ζήσουν στο ίδιο κράτος με τους Τουρκοκύπριους. Σήκωσαν τα χέρια τους 2-3 από τους 50. Όταν ρώτησα πόσο δεν θέλουν, σήκωσαν τα χέρια όλοι οι άλλοι.

-Ρωτίσατε γιατί; Ναι. Μου απάντησαν ότι δεν θέλουν. Είναι η ίδια λογική με τη Βοσνία, ο Σέρβος δεν θέλει να ζήσει με τον Κροάτη ή με τον Μουσουλμάνο, και αντίστοιχως. Έτσι η Βοσνία απέτυχε ως κράτος, διότι κανένας δεν πιστεύει σε αυτό το κράτος.

-Η υπομονή όλων εμπλεκόμενων που έχουν επενδύσει στο Κυπριακό εξαντλείται. Πράγματι. Αυτό συμβαίνει πάντα στις διαπραγματεύσεις. Για εμένα, όμως, πιο σημαντικό είναι αυτό που είπα στην αρχή. Η ανεύρεση κοιτασμάτων που βρίσκονται τυχαίως στο νότιο τμήμα του νησιού που ελέγχεται από την Κυπριακή Δημοκρατία, δίνει τη δυνατότητα στον ελληνικό παράγοντα να προχωρήσει σε μία στρατηγική κίνηση φτιάχνοντας έναν ενεργειακό διάδρομο Κύπρου-Ελλάδας προς την Ευρώπη. Υπενθυμίζεται ότι σήμερα η Ευρώπη εξαρτάται αποκλειστικά από ενεργειακές πηγές που είτε προέρχονται από τη Ρωσία είτε έρχονται από τη Βοσνία, το εδάφη της Τουρκίας. Είναι προφανές ότι συμφέροντα για να πάρει με διαφορετικές πλειοψηφίες την πιο απλή απόφαση, αυτό το κράτος δεν λειτουργεί.

ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

-Είχατε γράψει ένα βιβλίο το 2005 για το Σχέδιο Ανάν, πώς βλέπετε τη σημερινή διαδικασία;

-Μετά το 2004 ως λύση εμφανιζόταν η μη λύση του Κυπριακού. Αντιθέτως, μετά το 2011 οι προϋποθέσεις πραγματικής λύσης του Κυπριακού έχουν αλλάξει ριζικά λόγω του φυσικού αερίου.

-Η μη λύση στα αυτιά πολλών σημαίνει διχοτόμηση.

-Ναι, αλλά αν δεν αποδεχθείς καμία πρόταση, εκεί θα καταλήξεις, στη μη λύση. Μετά το 2011 και την ανεύρεση κοιτασμάτων νοτίως της Κύπρου τα πράγματα αλλάζουν. Έχουμε έναν παράγοντα, ο οποίος αποδίδει ισχύ στην ελληνική πλευρά και ο οποίος μπορεί να ενδυναμωθεί περαιτέρω. Δεν έχουμε λόγο σε αυτή τη φάση να βιαζόμαστε, εκτός αν έχουμε τη βεβαιότητα ότι δεν υπάρχουν άλλα κοιτάσματα νοτίως της Κύπρου.

Δεν είναι εύκολη η συμβίωση στο ίδιο κράτος

-Τι σας ανησυχεί στη διαδικασία που ξεκίνησε τώρα για επίλυση του Κυπριακού; Κατ' αρχάς, δεν θα ήθελα σε αυτή τη χρονική στιγμή να αρχίσουν συνομιλίες διότι εκτιμώ ότι θα αποκτήσουμε μεγαλύτερη ισχύ τα επόμενα χρόνια λόγω ανεύρεσης και άλλων κοιτασμάτων. Αυτό θα ενδυναμώνει τη στρατηγική μας θέση, τα πλεονεκτήματά μας, τα επιχειρήματά μας. Το δεύτερο που με ανησυχεί είναι η πίεση του αμερικανικού παράγοντα που αναζητεί εναντίονας να πετύχει μια οποιαδήποτε διευθέτηση που θα την ονομάσει «λύση». Το είδαμε στη Βοσνία το 1996. Ο αμερικανικός παράγοντας παρενέβη και βρήκε μια λύση που σταμάτησε την αιματοχυσία. Αυτή, όμως τη στιγμή η Βοσνία είναι το μη κράτος. Κανένας δεν θέλει να ζήσει στην ενιαία Βοσνία με αποτέλεσμα να μην υπάρχει και οικονομία. Κατ' αντιστοιχία, αυτά που ακούγονται ότι η Αμμόχωστος θα αποτελέσει την ατομικότητα της κυπριακής οικονομίας, είναι ευσεβείς πόθοι. Κανένας δεν πρόκειται να επενδύσει κάπου που δεν ξέρει σε τι κράτος θα είναι σε 1-2 χρόνια.

-Όταν υπογράφετε μια λύση ξεκινάς με την προϋπόθεση ότι θα τη σπρώξεις. Αυτό που φτάνει να είναι κάτι σταθερό. Έχω στο μυαλό μου το σχέδιο Ανάν. Κάποιες προβλέψεις του σίγουρα θα επανέλθουν στην επιφάνεια. Με προβληματίζει ο τρόπος λειτουργίας του κράτους. Ένα κράτος το οποίο δεν μπορεί να καταλήξει εύκολα σε αποφάσεις είναι δυσλειτουργικό. Πέραν αυτού, υπάρχει και το πρόβλημα των εδαφών. Μην ξεχνάμε ότι το 2004 λέγανε ότι θα δοθούν κάποια εδάφη στην ελληνική πολιτεία σε 3 χρόνια. Το ισχυρό όπλο της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι η επίσημη αναγνώριση. Μας ζητούσαν να παραδώσουμε άμεσα τη διεθνή αναγνώριση για να πάρουμε εδάφη μετά από 3 χρόνια. Σε τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα μπορούσαν να συμβούν πολλά που θα ακιρώναν το τμήμα της συμφωνίας για τα εδάφη. Ο διαπραγματευτής κ. Μαυρογιάννης είναι άριστος γνώστης του θέματος και τα

ξέρει αυτά.

-Τι πρέπει να προσέξουμε ώστε να γίνει βιώσιμο; Δεν ξέρω αν μπορεί να γίνει βιώσιμο. Η Κύπρος είναι ένα παγκόσμιο πείραμα στο οποίο Έλληνες και Τούρκοι εκκλήθησαν να ζήσουν μαζί στο ίδιο κράτος, με τους Έλληνες σε πλειοψηφία. Δεν πέτυχε το πείραμα για χίλιους λόγους. Δεν ξέρω αν μπορεί να προχωρήσει στο μέλλον. Βλέπω τα νέα παιδιά στην ελεύθερη Κύπρο και δεν είμαι καθόλου σίγουρος ότι είναι διατεθειμένα να ζήσουν με τους Τουρκοκύπριους. Δείτε τι συμβαίνει παγκοσμίως. Οι πλούσιες περιοχές αποκόπτονται από τις φτωχές: η πλούσια Βαρκελώνη από την υπόλοιπη Ισπανία, η Φλόιντσα από τη φτωχή Βαλωνία στο Βέλγιο, ο πλούσιος Βορράς από την υπόλοιπη Ιταλία. Εμείς πάμε να κάνουμε εντελώς το ανάποδο, το πλούσιο ελληνικό τμήμα του νησιού, θέλει να ενωθεί με το φτωχό τουρκικό τμήμα του νησιού.

-Μπορεί ένα τόσο μικρό νησί να χωριστεί στα δυο; Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να διευκολύνει στην εξεύρεση λύσεων. Για μένα κρίσιμα στοιχεία είναι πρώτον η αναγνώριση των περιουσιακών δικαιωμάτων σε όλο το νησί. Δεύτερον οι γηγενείς: Η Ελλάδα πρέπει να δηλώσει ότι παύει να είναι εγγυητής δύναμη ενός κράτους-μέλους της ΕΕ, της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανατρέποντας όλο αυτόν τον παρωχημένο θεσμό των εγγυησιών του 1960. Σημείο τρίτο είναι το θέμα των εδαφών, τι θα πάρουμε πίσω, πότε και πώς θα το πάρουμε. Δίνουμε διεθνή αναγνώριση μας δίνουμε πίσω εδάφη. Χέρι-χέρι πρέπει να γίνει το πάρε-δώσε. Τέταρτο σημείο είναι η λειτουργικότητα. Στο σχέδιο Ανάν για να ψηφιστεί κάτι έπρεπε να περάσει από δυο Βουλές, την κάτω και την άνω Βουλή με διαφορετικές πλειοψηφίες. Αυτά κάνουν τους θεσμούς δυσλειτουργικούς. Δεν πάει κάποιος να επενδύσει σε κάτι που με δυσκολία κινείται.

-Θέτετε το θέμα της ομοσπονδίας; Υπό όρους η ομοσπονδία θα

μπορούσε να είναι μια λύση για τη λειτουργικότητα του κυπριακού κράτους. Χρειαζόμαστε ένα κράτος που να μπορεί να προσαρμόζει τους θεσμούς στο στην τρέχουσα πραγματικότητα. Δέστε τι έγινε στο Λίβανο, όπου έφτιαξαν ένα σύστημα που έλεγαν ότι ο Πρόεδρος θα είναι πάντοτε χριστιανός, ο πρωθυπουργός θα είναι πάντα μουσουλμάνος. Κάποια στιγμή άλλαξαν τα δεδομένα. Οι περισσότεροι, πλέον, μουσουλμάνοι απαιτούν αλλαγές και κάπου εκεί άρχισαν οι συγκρούσεις. Δεν μπορούμε να φτιάξουμε πάλι ένα αυστηρό σύνταγμα με ποσοτώσεις και σταθμισμένες ψήφους που δεν επιτρέπει αλλαγές. Προσωπικά δεν πιστεύω ότι είναι εύκολη η συμβίωση Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων στο ίδιο κράτος.

-Ποια λύση προτείνετε; Από μία λύση τύπου σχεδίου Ανάν, είναι προτιμότερο να δημιουργηθούν στο έδαφος της Κύπρου δυο κράτη, που θα είναι μέλη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προϋποθέσεις: Να επιστραφούν στο ελληνοκύπριο κράτος τα εδάφη που θα παίρναμε με το σχέδιο Ανάν. Να αναγνωριστούν τα περιουσιακά δικαιώματα των ιδιοκτητών και στις δυο πλευρές σε όλο το έδαφος του νησιού. Να επιτραπεί να ασκούνται τα δικαιώματα εγκατάστασης με βάση τους όρους της ΕΕ. Αυτό σημαίνει να μπορεί ο Ελληνοκύπριος να πάει να μείνει στο βόρειο τμήμα του νησιού στο σπίτι του. Να εκμεταλλεύεται η κάθε πλευρά τους δικούς της ενεργειακούς πόρους, ανάλογα με τη γεωγραφική της θέση. Δεν θα έχουμε έτσι μία επισφαλή συγκατοίκηση με ρατσιστικούς διαχωρισμούς εις βάρος της πλειοψηφίας. Αναφέρομαι στη σταθμισμένη ψήφο. Δεν μπορεί το 80% να ισούται με την ψήφο του 20%.

-Ο τρόπος λειτουργίας των δυο συνιστώμενων κρατών θεωρείται ότι δεν θα λειτουργήσει, γι' αυτό μιλάτε για δυο κράτη; Με φοβίζεται το σημείο, στο οποίο οι δυο συνιστώμενες πολιτείες θα συναντιούνται για να μιλήσουν στο επίπεδο ομοσπονδίας, για να παίρνουν αποφάσεις για το ομόσπονδο κράτος. Εκεί είναι το μεγάλο πρόβλη-

μα. Προτιμώ μια λύση δυο κρατών, στην οποία θα ασκούνται πραγματικά τα δικαιώματα όλων των Κυπρίων ως Ευρωπαίων πολιτών για μετακίνηση, εγκατάσταση και περιουσίες σε όλο το νησί. Ένα κράτος το οποίο θα ελέγχεται από τους Έλληνες της Κύπρου θα είναι λειτουργικό. Ένα κράτος το οποίο θα κυβερνιόταν μέσα από περίεργα σχήματα με ισορροπίες, με σταθμισμένες ψήφους, με ξένους δικαστές, οι οποίοι θα αποφασίζουν, δεν θα λειτουργήσει. **-Πήγατε πάλι πίσω στο σχέδιο Ανάν.** Μα εκεί γυρνάμε.